

ทะเบียนปราชญ์ชาวบ้าน
ในพื้นที่ตำบลพระเจ้า

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทอเสื่อกก นางถาวร ยศอุบล

ประวัติ นางถาวร ยศอุบล อายุ ๖๕ ปี เกิด : เมื่อวันที่ ๗ เดือน มิถุนายน พ.ศ.๒๔๙๒ ที่อ
๒๐ หมู่ที่ ๑๐ บ้านเหล่าสามัคคี ตำบลพระเจ้า อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง อาชีพ: เกษตรกร เป็น
บุคคลที่มีความรู้ความสามารถ ในด้านการทอเสื่อกก โดยต้นกกได้ปลูกเอง จนต้นกกโตจึงได้นำต้นกกมา
เป็นเสื่อกก หลากสี สวย โคด ทั้งนี้ผลผลิตที่ได้นั้น เป็นการผลิตเพื่อใช้ในครัวเรือนและจำหน่ายให้แก่ผู้
สนใจในหมู่บ้านและพื้นที่ใกล้เคียง

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทอผ้าฝ้าย นางหงวน โคตรภักดี

ประวัติ นางหงวน โคตรภักดี อายุ ๖๘ ปี เกิด : เมื่อวันที่ - พ.ศ.๒๔๙๐ ที่อยู่: ๙๐ หมู่ที่ ๘ บ้านพระเจ้า ตำบลพระเจ้า อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด อาชีพ: เกษตรกร เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ ในด้านการทอผ้าฝ้าย **๑. ผ้ามัดหมี่** เป็นศิลปะการทอผ้าพื้นเมืองที่ใช้กรรมวิธีในการย้อมสีที่เรียกว่าการมัดย้อม(tie dye)เพื่อทำให้ผ้าที่ทอเกิดเป็นลวดลายสีสันต่างๆเอกลักษณ์อันโดดเด่นก็อยู่ตรงที่รอยซึมของสีที่วิ่งไปตามบริเวณของลวดลายที่ผูกมัดและการเหลื่อมล้ำในตำแหน่งต่างๆของเส้นด้ายเมื่อถูกนำขึ้นก็ในขณะที่ทอลวดลายสีสันอันวิจิตรจะได้มาจากความชำนาญของการผูกมัดและย้อมหลายครั้งในสีที่แตกต่างซึ่งสืบทอดมาจากบรรพบุรุษการทอผ้ามัดหมี่จะมีแม่ลายพื้นฐาน ๗ ลาย คือ หมี่ขอ หมี่โคม หมี่บักจั้น หมี่กงน้อย หมี่ดอกแก้ว หมี่ข้อและหมี่ใบไผ่ ซึ่งแม่ลายพื้นฐานเหล่านี้ดัดแปลงมาจากธรรมชาติ เช่น จากลายใบไม้ ดอกไม้ ชนิดต่างๆ สัตว์ เป็นต้น **๒.ผ้าขิด** หมายถึงผ้าที่ทอโดยวิธีใช้ไม้เขี่ยหรือสะกิดซ้อนเส้นยืนขึ้นตามจังหวะที่ต้องการเว้นแล้วสอดเส้นด้ายพุ่งให้เดินตลอดการเว้นเส้นยืนถี่ห่างไม่เท่ากันจะทำให้เกิดลวดลายต่างๆ ทำนองเดียวกับการทำลวดลายของเครื่องจักสานจากกรรมวิธีที่ต้องใช้ไม้เขี่ยนี้จึงเรียกว่า การเก็บขิด มากกว่าที่จะเรียก การทอขิด ผ้าขิดที่นิยมทอกันมีอยู่ ๒ ชนิดตามลักษณะประโยชน์ใช้สอยเป็นหลัก คือผ้าตีนชิ้น เป็นผ้าขิดที่ทอเพื่อใช้ต่อชายด้านล่างของผ้าชิ้น เนื่องจาก ผ้าทอพื้นเมืองจะมีข้อจำกัดในเรื่องของขนาดผืนผ้า ดังนั้นเวลานุ่งผ้าชิ้นผ้าจะสั้นจึงต่อชายผ้าที่เป็นตีนชิ้นและหัวชิ้นเพื่อให้ยาวพอเหมาะ ผ้าหัวชิ้น ก็เช่นเดียวกันเป็นผ้าขิดที่ใช้ต่อชายบนของผ้าชิ้น โดยได้รับการสนับสนุนจากพัฒนาชุมชน อำเภอเชียงขวัญ จะเป็นผู้ที่ให้ความรู้และหาตลาดในการจัดแสดงและจำหน่าย

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทอผ้าฝ้าย นางสนุก ทรดี

ประวัติ นางสนุก ทรดี อายุ ๖๘ ปี เกิด : เมื่อวันที่ ๒๕ เดือนกรกฎาคม พ.ศ.๒๔๘๙ ที่อยู่ : ๕๔ หมู่ที่ ๘ บ้านพระเจ้า ตำบลพระเจ้า อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด อาชีพ: เกษตรกร เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ ในด้านการทอผ้าฝ้าย ๑. **ผ้ามัดหมี่** เป็นศิลปะการทอผ้าพื้นเมืองที่ใช้กรรมวิธีในการย้อมสีที่เรียกว่าการมัดย้อม(tie dye)เพื่อให้ผ้าที่ทอเกิดเป็นลวดลายสีสันต่างๆเอกลักษณ์อันโดดเด่นก็อยู่ตรงที่รอยซึมของสีที่วิ่งไปตามบริเวณของลวดลายที่ผูกมัดและการเหลื่อมล้ำในตำแหน่งต่างๆของเส้นด้ายเมื่อถูกนำขึ้นก็ในขณะที่ทอลวดลายสีสันอันวิจิตรจะได้มาจากความชำนาญของการผูกมัดและย้อมหลายครั้งในสีที่แตกต่างซึ่งสืบทอดมาจากบรรพบุรุษการทอผ้ามัดหมี่จะมีแม่ลายพื้นฐาน ๗ ลาย คือ หมี่ขอ หมี่โคม หมี่บักจัน หมี่กงน้อย หมี่ดอกแก้ว หมี่ข้อและหมี่ใบไผ่ ซึ่งแม่ลายพื้นฐานเหล่านี้ดัดแปลงมาจากธรรมชาติ เช่น จากลายใบไม้ ดอกไม้ชนิดต่างๆ สัตว์ เป็นต้น ๒. **ผ้าขิด** หมายถึงผ้าที่ทอโดยวิธีใช้ไม้เขี่ยหรือสะกิดซ้อนเส้นยืนขึ้นตามจังหวะที่ต้องการเว้นแล้วสอดเส้นด้ายพุ่งให้เดินตลอดการเว้นเส้นยืนถี่ห่างไม่เท่ากันจะทำให้เกิดลวดลายต่างๆ ทำนองเดียวกับการทำลวดลายของเครื่องจักสานจากกรรมวิธีที่ต้องใช้ไม้เก็บนี้จึงเรียกว่า การเก็บขิด มากกว่าที่จะเรียก การทอขิด ผ้าขิดที่นิยมทอกันมีอยู่ ๒ ชนิดตามลักษณะประโยชน์ใช้สอยเป็นหลัก คือผ้าตีนชิ้น เป็นผ้าขิดที่ทอเพื่อใช้ต่อชายด้านล่างของผ้าชิ้น เนื่องจาก ผ้าทอพื้นเมืองจะมีข้อจำกัดในเรื่องของขนาดผืนผ้า ดังนั้นเวลานุ่งผ้าชิ้นผ้าจะสั้นจึงต่อชายผ้าที่เป็นตีนชิ้นและหัวชิ้นเพื่อให้ยาวพอเหมาะ ผ้าหัวชิ้น ก็เช่นเดียวกัน เป็นผ้าขิดที่ใช้ต่อชายบนของผ้าชิ้น โดยได้รับการสนับสนุนจากพัฒนาชุมชน อำเภอเชียงขวัญ จะเป็นผู้ที่ให้ความรู้และหาตลาดในการจัดแสดงและจำหน่าย